

ROLNIK

Nr. 15

DODATEK POŚWIĘCONY SPRAWOM ROLNICZYM ORGAN T.R.P.

Rok III

Walne zebranie Rady Pow. T. R. P.

Niniejszem zwołuję Walne Zebranie Rady Towarzystwa Rolniczego Powiatowego w Wąbrzeźnie, które odbędzie się w dniu 21 czerwca rb. o godz. 12-tej w hotelu pod Orłem w Wąbrzeźnie.

Porządek obrad:

- 1) Zagajenie,
- 2) Odczytanie protokołu z ostatniego zebrania,
- 3) Sprawozdanie z działalności T. R. P. za rok 1954/55,
- 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej za rok 1954/55 i udzielenie absolutorjum.
- 5) Zatwierdzenie programu pracy T. R. P. na rok przyszły,
- 6) Uchwalenie budżetu T. R. P. na rok przyszły,
- 7) Referat i koreferat o położeniu rolnictwa pomorskiego na tle ogólnych stosunków gospodarczych,
- 8) Dyskusja i uchwalenie rezolucyj,
- 9) Wybór dwóch członków do Zarządu T. R. P.,
- 10) Wybór czterech delegatów do Rady Wojewódzkiej P. T. R.,
- 11) Wolne głosy.

W myśl § 20 statutu T. R. P., członkami Rady Powiatowej są:

- a) członkowie zarządu T. R. P.
- b) prezesi Kółek Rolniczych.
- c) delegaci Kółek wybrani w myśl § 18 statutu T. R. P.

- d) przewodniczący komisyj przy T. R. P.
- e) 2 członków Wydziału Powiatowego.
- f) dyrektor Szkoły Rolniczej.
- g) przedstawiciele członków nadzwyczajnych T. R. P.

Delegaci poszczególnych Kółek winni posiadać:

- a) legitymację członkowską na rok bieżący,
- b) pisemne zaświadczenie podpisane przez prezesa i sekretarza Kółka stwierdzające, iż okaziciel jego został wybrany delegatem do Rady i jako taki ma prawo głosu.

Zebranie prezesów Kółek Rolniczych

W dniu 21 czerwca rb. o godz. 11,50 odbędzie się w hotelu pod Orłem w Wąbrzeźnie zebranie prezesów Kółek rolniczych T. R. P. celem ustalenia dwóch kandydatów do Zarządu T. R. P.

prezes (—) Sojecki   sekr. (—) Ewertowski

KOMUNIKATY T.R.P.

Komunikat Nr. 114.

Stosownie do uchwały Rady Wojewódzkiej P. T. R. z dnia 10 maja 1955 r. wszyscy członkowie T. R. P., bez względu na to, czy są to starzy członkowie, czy nowi, którzy dotychczas nie wypełnili i nie podpisali zgłoszenia przystąpienia na członka T. R. P. winni to bezzwłocznie uczynić. Formularze potrzebne Kółka Rolnicze winne odebrać w sekretarjatch T. R. P., a po wypełnieniu ich i podpisaniu przez wszystkich członków, należy zwrócić je do sekretarjatów T. R. P. Sprawa jest dlatego bardzo pilna, iż w komisjach kwalifikacyjnych, które będą wysuwały kandydatów na posłów do Sejmu przy przyszłych wyborach będą zasiadali m. in. przedstawiciele rze-

miosła, handlu i rolnictwa, przytem od rolnictwa będzie wypadał jeden przedstawiciel na każde 500 zorganizowanych w P. T. R. rolników. Gdy więc sprawa ta będzie całkowicie aktualna P. T. R., chcąc uzyskać dla rolnictwa należną ilość przedstawicieli w komisjach kwalifikacyjnych, będzie musiało przedłożyć władzom wszystkie karty zgłoszeniowe, celem udowodnienia ilu jest zrzeszonych rolników w organizacji.

Dlatego wszyscy członkowie winni corychlej podpisać karty zgłoszeniowe i odesłać je do sekretarjatów T. R. P.

Komunikat Nr. 115.

Ponieważ na jesieni odbędą się wybory do Sejmu rolnictwo powinno wyteżyć wszystkie

sily, aby uzyskać jaknajwiększy wpływ na komisje kwalifikacyjne, które będą wysuwały kandydatów na posłów.

W komisjach tych będą reprezentowani przedstawiciele m. in. rolnictwa, przemysłu i handlu. Na każde 500 członków organizacyj ogólnorolniczych, które mają prawo wyboru radców do Izb Rolniczych, a więc na Pomorzu P. T. R., w komisji będzie mógł zasiadać jeden przedstawiciel rolnictwa.

Dlatego też w czerwcu należy wyteńczyć wszelkie sily, aby do Kółek Rolniczych ściągnąć jaknajwiększą liczbę nowych członków, gdyż wtedy wzmocni się pozycję rolniczą w Komisji Kwalifikacyjnej.

Czerwiec przeznaczony na propagandę..

Werbujcie nowych członków. Każdy nowy członek powinien podpisać kartę zgłoszeniową na członka Kółka i wręczyć ją prezesowi Kółka, który prześle ją do biura T. R. P.

Komunikat Nr. 116.

Rada Wojewódzka P. T. R. na dorocznym zebraniu swym w dniu 10 maja 1935 roku w Toruniu uchwaliła składki członkowskie dla wszystkich powiatów w wysokości 5 gr. od jednego morga magdeburgskiego użytkowych gruntów, przyczem najmniejsza składka wynosi 1 zł. 50 gr., a największa 150 zł. Do każdej składki dochodzi 10 groszy za legitymację.

Składki te są ustalone na czas od 1 kwietnia 1935 r. do 31 marca 1936 r.

Komunikat Nr. 117.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zwraca się do Panów Prezesów Kółek z prośbą o rychłe zebranie składek i przekazanie ich do Towarzystw Rolniczych Powiatowych.

Z odesłaniem składek do T. R. P. nie należy zbyt długo zwlekać, ani też nie należy czekać, aż wszyscy członkowie co do jednego składki zapłacą. Po zebraniu chociażby części składek, należy sumy zebrane po potrąceniu 10% należnych dla Kółka, przekazać resztę zaliczkowo do TRP.

Komunikat Nr. 118.

W komunikacie swym, zamieszczonym w biuletynie P. T. R. z 1 kwietnia 1935 r. pod pozycją 115, P. T. R. przedłużyło ważność starych legitymacyj do końca maja 1935 r. Ponieważ legitymacje nowe na rok 1935/36 są już gotowe i Kółka, które nadesłały spisy członków mogą je odebrać w biurach T. R. P., przeto P. T. R. komunikuje, iż z dniem 1 czerwca 1935 r. tracą ważność stare legitymacje. Od tego dnia ważne są jedynie nowe legitymacje na rok 1935/36. Instruktorzy powiatowi mogą tylko załatwiać sprawy członkom, którzy okażą nowe legitymacje.

Komunikat Nr. 119.

W dniu 13 maja br. w Poznaniu w Naczelnej Organizacji Zjednoczonego Rolnictwa Ziem Zachodnich odbyło się posiedzenie komisji podatkowej w sprawie nowej klasyfikacji gruntów. Komisja omówiła nową ustawę i ustaliła tok postępowania organizacyj rolniczych.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze reprezen-

towali na tem zebraniu pp. Górski, Serożyński i dyr. Zakrzewski.

Komunikat Nr. 120.

Często się zdarza, że P. T. R. podaje w biuletynie takie wiadomości, które wymagają głębszego przemyślenia i wczytania się w nie, a zatem nie interesują wszystkich członków, lecz tylko pewną ich część.

W takich warunkach P. T. R. komunikuje, iż Kółko może wypożyczać tym kilku członkom biuletyn do przejrzania, w ten sposób, aby jeden członek po przeczytaniu dał go drugiemu, drugi trzeciemu itd., w każdym bądź razie należy pilnować, aby biuletyn nie dostał się do rąk nieczłonka, bo P. T. R. pracuje tylko dla rolników zorganizowanych, a po drugie uważać trzeba, aby po przeczytaniu został on zwrócony i wpięty lub wszyty do teczki biuletynów przy aktach Kółka.

Komunikat Nr. 121

W czasie lustracji Kółek Rolniczych stwierdziliśmy, że pomimo ciągłych upomnień pozostawia biurowość poszczególnych Kółek Rolniczych jeszcze dużo do życzenia.

Spotyka się bowiem Kółka Rolnicze, które prowadzą książki biurowe bardzo niedbale i nie przechowują akt kółkowych.

1) Tak n. p. w niektórych Kółkach Rolniczych poza otrzymaniami protokolarzami do sprawozdań miesięcznych nie prowadzi się książki protokółów zebrań. Książka protokolarzna, zawierająca niezależnie od szczegółów wypisanych protokółów zebrań Kółek protokoly z zebrań zarządu i krótką kronikę Kółka od czasu założenia tegoż, jest koniecznie potrzebna w Kółku Rolniczym, gdyż inaczej praca Kółka Rolniczego nie znajdzie należytego odzwierciedlenia.

2) Dalej bardzo często nie prowadzi się w Kółku spisu członków i kontroli obecności na zebraniach. Prowadzenie kontroli na zebraniach członków jest nieodzownie potrzebne, gdyż nie tylko Zarządowi Kółka, lecz i Zarządowi T. R. P. nie jest obojętne jakich członków posiada.

3) Kasowość Kółek również nie jest taka, jakby się spodziewać należało. Książki kasowe prowadzone są przez skarbników Kółek niedbale, nieraz brak jest dowodów na wyasygnowane kwoty itd. Skarbnicy niejednokrotnie wydają legitymacje członkom nie pobrawszy należnej składki, co jest niedopuszczalne. Książkę kasową należy prawidłowo prowadzić i dobrze przechowywać. Dowody należy złożyć do teczki, aby się nie zagubiły.

4) W niektórych Kółkach nie prowadzi się księgi korespondencyjnej. Książkę taką należy zaprowadzić. Pisma nadsyłane, jak i wysyłane, muszą mieć swój kolejny numer.

5) W wielu Kółkach niema spisu inwentarza Kółka. Należy go niezwłocznie zaprowadzić i wciągnąć posiadane przez Kółko przedmioty.

6) W najgorszym stanie znajdują się biblioteczki Kółkowe, swego czasu sprawione nie tylko ze środków własnych, lecz i środków samorządu terytorjalnego. Dużo książek zupełnie zaginęło. Wymiana książek we wielu Kółkach wogóle nie

Komunikat Nr. 122.

W myśl zapowiedzi Rządu ukazała się dnia 16 kwietnia rb. ustawa o klasyfikacji gruntu dla podatku gruntowego w dzienniku ustaw Nr. 27 z dnia 23 marca 1955 r. poz. 203. Ustawa ta reguluje i ustala jak będzie przeprowadzona klasyfikacja gruntów, która to klasyfikacja da podstawę do słusznego i sprawiedliwego wymiaru podatku gruntowego, a w konsekwencji i wszystkich innych wymiarów, opartych o wymiar podatku gruntowego.

Po przeprowadzeniu klasyfikacji gruntów, łąk, pastwisk i gruntów pod wodami, gdzie przewiduje się 6 klas, i lasów, gdzie przewiduje się podział na 3 klasy, będzie całe Państwo podzielone na okręgi ekonomiczne. I to jest rzecz ogromnej wagi. Podział ten uwzględni różnice zarówno klimatyczno - gospodarcze, jak i komunikacyjne. A więc te przestrzenie kraju, które są położone w gorszych warunkach ekonomicznych, chociażby miały lepszą glebę, będą zaliczone do niższych okręgów ekonomicznych i będą płaciły odpowiednio niższe stawki podatku.

Prócz tego, że klasyfikacji i ustalenia okręgów ekonomicznych będą pilnowały Izby Rolnicze i Rady Powiatowe przez swych przedstawicieli, jednak i sami rolnicy powinni być do tego przysposobieni przez przygotowanie rejestrów pomiarowych, odpisów różnych dokumentów co do klasy gruntów i obszaru łąk, żeby komisja miała pracę ułatwioną.

W myśl ustawy z dnia 16 kwietnia br. dokonana będzie klasyfikacja gruntów, dla której będą powołane specjalne komisje powiatowe z siedzibą w danym Urzędzie Skarbowym, komisje klasyfikacyjne wojewódzkie przy właściwej Izbie Skarbowej i Główna Komisja Klasyfikacyjna przy Ministerstwie Skarbu, sprawująca nadzór nad komisjami wojewódzkimi i powiatowymi.

Od orzeczenia powiatowej komisji klasyfikacyjnej przysługiwać będzie prawo odwołania się do wojewódzkich komisji, które rozstrzygają ostatecznie. Minister Skarbu po zasięgnięciu opinii Głównej Komisji Klasyfikacyjnej może zmienić postanowienie i orzeczenie powiatowych i wojewódzkich komisji klasyfikacyjnych, w przypadkach złego postępowania.

Najistotniejszy i najbardziej obchodzący jest skład pow. kom. klasyf., a mianowicie: przewodniczący — naczelnik miejscowego Urzędu Skarbowego, jego zastępca wyznaczony przez Ministra Skarbu, przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych, dwaj członkowie i dwaj ich zastępcy z pośród płatników państwowego podatku gruntowego, powołani przez urząd skarbowy, na wniosek Rady Powiatowej z tem, że jeden członek i jeden zastępca jako przedstawiciel większej własności i jeden członek i jeden zastępca — przedstawiciele mniejszej własności. Wszelkie wydatki, związane z przeprowadzaniem pomiarów i klasyfikacji ponosi Skarb Państwa.

Przy przeprowadzaniu pomiarów i badaniu gruntów właściciele i użytkownicy stali, obowiązani są do bezpłatnych świadczeń w naturze. Rozmiar tych świadczeń oraz sposób ściągania i wymierzania należności pieniężnych, wskutek nie wypełnienia świadczeń przez zobowiąza-

nych ustali rozporządzenie. Wszelkie władze i urzędy państwowe i samorządowe, notariusze, banki państwowe, instytucje publiczne są obowiązane udzielać bezpłatnie wszelkich posiadanych materiałów, dotyczących określenia danego gruntu i pozwalając na zrobienie z nich odpisów.

Klasyfikacja dotyczyć będzie gruntów ornych, łąk, pastwisk, gruntów zajętych przez wodę dla celów hodowli ryb, lub rybołówstwa, następnie gruntów pod lasami, t. zn. zalesionych, przeznaczonych do wytwarzania drewna i wiskliny. Za pastwiska uważa się takie ziemie, gdzie się roślinności nie kosi, ale spasa dobytkiem (przez inwentarz). Przy klasyfikacji nie będą brane pod uwagę różnice w żyzności poszczególnych gruntów, spowodowane utrzymywaniem w należytych stanie meljoracyj. Grunty, które zostały zmeliorowane, n. p. odwodnione lub nawodnione, nie mogą być zaliczone do wyższej kategorii.

Pisma, związane z działalnością kom. klasyf. mogą być zwolnione od opłat stemplowych za zezwoleniem Ministra Skarbu. W związku z tą ustawą przypominamy nasz komunikat w biuletynie z dnia 1 kwietnia 1955 r., poz. 128) pt. „Przygotowanie się do przeklasyfikowania gruntów”. Równocześnie nawołujemy i radzimy naszym członkom baczyć, by do komisji klasyfikacyjnych weszli ludzie poważni, którzyby bezstronnie i sumiennie spełniali swe obowiązki przy tak ważnej czynności, według której będzie nakładany podatek gruntowy.

Leży to w waszym własnym interesie i dlatego też powinni wszyscy zainteresowani zwrócić na tę bardzo ważną kwestję całą swoją uwagę.

Komunikat Nr. 123

W związku z naszymi komunikatami w Biuletynie z dn. 1. V. 1953 r., poz. 180, 182, 184 i 185 w sprawie leczenia pracowników rolnych i o Towarzystwach Wzajemnych Ubezpieczeń Chorobowych, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze przypomina, że należy ściśle i sumiennie wypełniać obowiązki w zakresie lecznictwa, nałożone przez Państwo, w zamian za uwolnienie od nadmiernych ciężarów finansowych i utrudnień b. Kas Chorych. W szczególności przypominamy, że należy mieć wszędzie przepisowe apteczki (o przepisowej zawartości niezbędnych lekarstw, środków opatrunkowych i t. d.) które muszą być pod opieką zaufanej osoby stale znajdującej się na gospodarstwie i mogącej w każdej chwili udzielić z tejże apteczki pomocy. Wszyscy pracownicy muszą ustawowo posiadać legitymacje, w których ma być wynotowane nazwisko i imię, miejsce zamieszkania lekarza i położnej, którzy leczą i udzielają pomocy pracownikom w danym gospodarstwie, ponadto adres apteki wydającej lekarstwa. Poza zanotowaniem w legitymacjach należy o lekarzu, położnej i aptece obwieścić na piśmie (stale wywieszzone) w sposób praktykowany w gospodarstwie. Nie zalegać lekarzom, położnym i aptekom w zapłacie ich należności. Wyplacać zasiłki chorobowe, domowe, szpitalne i położowe w myśl wymogów ustawy (komunikat nasz w biuletynie z dn. 1. 5. br. poz. 178).

Udzielać pomocy i leków natychmiast. Należy dążyć do utworzenia w każdym mieście pow. wspólnej kasy, do której rolnicy, zwłaszcza drobni, płaciliby składki, a w razie choroby ich pracownika, kasy pokrywałyby koszty leczenia szpitalnego.

Prosimy usilnie na całe leczenie zwracać szczególniejszą uwagę, ażeby nie odświeżać myśli o ewentualnym powrocie przymusowego ubezpieczenia chorobowego. Pracownik musi mieć zapewnioną pomoc, pewną rychłą i skuteczną w razie choroby czy wypadku i nie stwarzać niezadowolonych często z błahych a niepotrzebnych powodów, czy też zaniedbań.

Komunikat Nr. 124.

Tak wierzyciel, jak i dłużnik rolnik mogą zgłosić się do Urzędu Rozjemczego, który na wniosek wyda zaświadczenie, w którym zostaną obliczone raty długu wraz z odsetkami płatne 1 kwietnia i 1 października każdego roku.

Jednakże P. T. R. przestrzega w zasadzie rolników dłużników, aby zaświadczeń tych nie żądali — niechaj to robią wierzyciele, o ile chcą. Przedewszystkiem dlatego żeby uniknąć kosztów zbędnych a po drugie dlatego, że w razie niezapłacenia przez rolnika dłużnika 2 kolejno po sobie następujących rat wierzyciel tylko wtedy może wszcząć egzekucję całej sumy dłużnej, gdy Urząd Rozjemczy wystawi takie zaświadczenie. O ile więc takiego zaświadczenia Urząd Rozjemczy nie wystawił dotychczas, to wierzyciel musi za nie zapłacić i musi czekać z egzekucją, aż Urząd Rozjemczy takie zaświadczenie wystawi. O ileby jednak na żądanie dłużnika rolnika takie zaświadczenie już było wydane poprzednio, wierzyciel może natychmiast egzekwować bez czekania.

Dlatego też dłużnik powinien umieć obliczyć samemu sobie raty i odsetki płatne co pół roku na 1 kwietnia i 1 października i sumy należne bądź samemu zapłacić wierzycielowi za pokwitowaniem bądź posłać pocztą.

Komunikat Nr. 125.

Zarząd Sekcji Urzędników Gospodarczych P. T. R. zwraca się do wszystkich pp. Pracodawców z uprzejmą prośbą o łaskawe zgłaszanie swego zapotrzebowania na wolne posady urzędników gospodarczych do biura Sekcji Urzędników Gospodarczych P. T. R. — Toruń, Sienkiewicza 12.

Komunikat Nr. 126.

Przyrody i przy współpracy Instytutu Bałtyckiego w Toruniu, a pod protektoratem Pana Wojewody Pomorskiego, Pana Starosty Krajowego i Pana Prezydenta m. Torunia w pierwszej połowie czerwca b. r. będzie otwarta Wystawa „Krajobraz pomorski i jego ochrona.” Celem jej jest zobrazowanie w ekspozycjach artystycznych (fotografie, obrazy itd.) wszystkiego co się składa na krajobraz pomorski i odznacza się charakterystycznym pię-

nem, a tem samem wzmoczenie umiłowania przyrody ojczystej.

Wystawione będą widoki naturalnego krajobrazu — ziemia, wody zbiorowiska roślinne, lasy, zwierzęta itd., jak i krajobrazu powstałego pod wpływem człowieka: osiedla ludzkiego, ruiny zamków, zabudowania folwarczne i przemysłowe, urządzenia komunikacyjne, parki, ogrody itp. pozatem przedstawiona będzie akcja opieki nad krajobrazem ojczystym i jego dodatkowymi składnikami.

Organizacja wystawy spoczywa w ręku Komitetu ściślejszego w Toruniu — w Instytucie Bałtyckim (ul. Żeglarska 1) pod przewodnictwem prof. K. Kulwiecia, — i Komitetów Powiatowych.

Ze względu na doniosły cel Wystawy Pomorskie Towarzystwo Rolnicze zachęca do licznego obesłania wystawy ekspozycjami i zgłoszenia tychże na specjalnych drukach do komitetu w Instytucie Bałtyckim w Toruniu — i to możliwie w czasie najbliższym. Komitet gwarantuje zwrot nadesłanych ekspozycji w stanie nieuszkodzonym, lub skierowanie ich według przeznaczenia, określonego przez właścicieli ekspozycji.

Komunikat Nr. 127.

Ponieważ rolnicy jeszcze ciągle zgłaszają się z zapytaniami jak są uregulowane prywatne długi hipoteczne rolników, przeto komunikujemy, iż stosownie do interpretacji Centralnego Biura do Spraw Finansowo-Rolnych hipoteki rolnicze prywatne są potraktowane tak samo jak każdy zwykły dług prywatny.

Płatność więc długów hipotecznych została rozłożona na lat 14 w 28 ratach półrocznych przy oprocentowaniu 5%. Kto więc ma prywatny dług hipoteczny może sobie obliczyć ile mu wypada do płacenia na 1 kwietnia i 1 października każdego roku, według sposobu, jaki podajemy w specjalnym komunikacie.

Dotyczy to wierzytelności zabezpieczonych hipoteką umowną oraz długów gruntowych bez względu na to, czy zabezpieczenie jest ujawnione w wykazie hipotecznym czystym wpisem (t. zw. intabulacją) czy przez zastrzeżenie (prenotacja).

Komunikat Nr. 128.

Pomorskie Towarzystwo Rolnicze reprezentował na uroczystościach pogrzebowych w Warszawie i Krakowie p. prezes Leon Czarliński, biorąc udział w ogólnej delegacji Pomorza, ponadto delegacja Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego ze sztandarem w sile 4-ch osób i delegacje poszczególnych Towarzystw Rolniczych Powiatowych i Kółek Rolniczych, 18 pocztów sztandarowych w łącznej sile 80 osób, przez swój udział złożyły hołd pamięci Wielkiego Polaka, najlepszego syna Ojczyzny, Wskrzesiciela Państwa i zwycięskiej armji.

ZARZĄD T. R. P.

Erwertowski, instr. TRP. Klimek, wiceprezes